

4 Daltononderwijs op de Ieme.

Het woord “Ieme” betekent “werkbij”. Werkbijen werken hard met elkaar om tot goede resultaten te komen.

We willen dat onze leerlingen veel leren en met plezier naar school gaan. We werken aan een goed pedagogisch klimaat en doen er alles aan om uit de leerlingen te halen wat erin zit.

Onze school is een openbare basisschool. Onze school staat open voor alle kinderen, ongeacht geloofs- of levensovertuiging. We proberen gestalte te geven aan het ideaal van een ontmoetingsschool voor leerlingen met verschillende achtergronden, die samen een schoolgemeenschap vormen, waarin goede samenwerking en respect voor de ander centraal staan.

Ons motto is: **“niet apart, maar samen”**.

We werken aan een pedagogisch klimaat waarin de sociale en emotionele veiligheid voor het kind centraal staat. Dit doen we onder andere door het hanteren van duidelijke omgangsregels, waarin respect voor elkaar centraal staat, het maken van anti-pest afspraken en sociaal-emotionele praatkringen.

We vinden het belangrijk om leerlingen te betrekken bij de gang van zaken op school. Zo vinden er in de klassen regelmatig klassenvergaderingen plaats en is er een leerlingenraad actief op school. Deze leerlingenraad vergadert eens per 6 weken met de directie. Vanuit dit overleg en het overleg in de klassen ontstaan door de leerlingen gedragen initiatieven op diverse gebieden (acties, inrichting van de school, hanteren van regels enz.)

Er wordt rekening gehouden met verschillen tussen kinderen. We houden de ontwikkeling van de leerlingen in de gaten en sluiten hier ons onderwijsaanbod op aan. We geven onze lessen zo veel mogelijk vanuit concrete leefsituaties en streven naar een variatie in werkvormen en materialen.

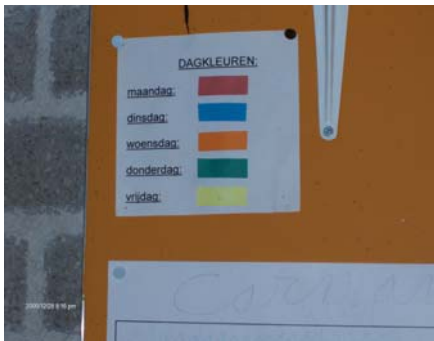
Onze instructies zijn gebaseerd op de theorieën van het directe en interactieve instructiemodel.

4.1 Zelfstandig werken

Dagkleuren

Om de leerlingen te helpen de week te structureren en een werkplanning te maken, geven we in de hele school iedere dag van de week aan met een vaste kleur.

Dit overzicht hangt in alle klassen. De dagkleuren worden door de leerlingen ook gebruikt om bijvoorbeeld hun taakbrieven mee af te kleuren.

maandag: rood
dinsdag: blauw
woensdag: oranje
donderdag: groen
vrijdag: geel
zaterdag en zondag zijn "witte" dagen.

Kleutergroepen

In de kleutergroepen wordt in de ochtendkring besproken welke dag het is en wat de activiteiten zijn op deze dag. De woensdag en de vrijdag zijn

"halve" dagen; de kinderen zijn dan 's middags vrij.

De kinderen plaatsen een knijper bij de juiste dagkleur op de dagkleurenkaart in de klas en bespreken de dagritmekaarten.

Op het takenbord in de kleutergroepen geeft het kind met een gekleurde magneet aan op welke dag een werkje gemaakt is.

Groepen 3 t/m 8

Op hun takenblad kleuren de leerlingen het werk dat zij klaar hebben af met de dagkleur.

Vooraf in de bovenbouw, als er met meerdagen- en weektaken gewerkt wordt, geeft dit de leerkracht een inzicht in de leerstijl van het kind. De leerkracht kan het kind coachen op het maken van een planning en het spreiden van het werk. Ook het werktempo en het resultaat van het werk kan aanleiding zijn tot extra begeleiding door de leerkracht.

De dagkleur wordt ook gebruikt als planningsinstrument. Aan het begin van de taak denken kinderen na over de verdeling van het werk over de dagen, maken afspraken met maatjes, en kleuren in op welke dag ze bepaalde opdrachten denken te gaan doen. Wanneer er iets misgaat in de planning, kan de oorzaak hiervan teruggezocht worden.

Daltonaspecten

Vrijheid/Verantwoordelijkheid:

verantwoordelijkheid nemen voor de eigen planning

Zelfstandigheid:

zelfstandig administreren

4.2 Dagritme

In groep 1,2,3 en 4 wordt er gewerkt met dagritme kaarten. Op de kaarten staan afbeeldingen van verschillende activiteiten. Deze kaarten worden gebruikt om weer te geven welke activiteiten er voor die dag gepland staan.

In deze groepen wordt de kleurenklok als hulpmiddel gebruikt. De leerkracht geeft met behulp van deze klassikale klok aan hoeveel tijd de leerling voor een activiteit heeft.

In de midden- en bovenbouw schrijft de leerkracht een dagplanning op het bord. Ook dit is weer bedoeld om de dagstructuur aan te geven. De leerling weet zo wat er op een dag van hem verwacht wordt.

De kleurenklok is vervangen door een analoge klok.

In groep 8 leren de kinderen omgaan met de agenda. Alle leerlingen krijgen een eigen agenda. De leerkracht besteedt regelmatig aandacht aan agendagebruik, planning en huiswerkbegeleiding.

Daltonaspecten

Vrijheid/verantwoordelijkheid:

Leerlingen voelen zich medeverantwoordelijk voor het verloop van de dag; dit stimuleert het taakbesef.

Zelfstandigheid:

Dagritmekaarten en het dagrooster zijn een voorbereiding op het leren werken met weekplanningen en agenda. Kinderen leren dagstructuren en leren plannen. De (kleuren) klok helpt bij het aangeven van de beschikbare tijd.

Samenwerking:

Kinderen in de onderbouw bespreken in de kring het dagritme en helpen elkaar bij het verwoorden ervan.

4.3 Symbolen en handelingswijzers

Handelingswijzers zijn in het Daltononderwijs veelgebruikte instrumenten. Op handelingswijzers staat, in tekst of met symbolen, aangegeven hoe een leerling in een bepaalde situatie moet handelen. Handelingswijzers bevorderen daardoor de zelfstandigheid van de leerlingen; de leerlingen kunnen zonder hulp van de leerkracht met een handelingswijzer een opdracht uitvoeren.

In groep 5 tot en met 8 zijn een aantal handelingswijzers opgenomen in het "onthoudboekje", een boekje dat iedere leerling in zijn vak bewaart.

In de groepen zijn ook veel klassikale handelingswijzers te vinden. Zo zijn er handelingswijzers gemaakt die uitleggen hoe de leerling zijn werk het best kan nakijken, hoe werkwoorden gespeld moeten worden enzovoort.

Op verschillende plaatsen in de school worden symbolen gebruikt.

- Als de deur van een lokaal dicht is, dan zijn de leerkracht en de leerlingen bezig met een activiteit waarbij zij liever niet gestoord willen worden. Bij een open deur mag iedereen de klas inlopen.
- Toiletsymbolen: bij de kleuters hangen kettingen in de klas om het w.c. gebruik te reguleren, in de andere klassen zijn er per groep wisselende symbolen aanwezig. Als een leerling naar de w.c. gaat, dan neemt hij de ketting mee/zet hij het symbool op zijn tafel. De andere leerlingen weten dat zij op dat moment niet naar de w.c kunnen.
Tijdens de uitleg gaat in principe niemand naar de w.c.

- Zelfstandig werken blokjes

In groep 3 tot en met 8 heeft iedere leerling een blokje. We werken meestal met de blokjes in de taaktijd. De leerling legt het blokje op zijn tafel. Als de rode kant van het blokje naar boven ligt, dan wil de leerling niet gestoord worden. Wanneer de groene kant boven ligt, dan mag de leerling gestoord worden, voor een hulpvraag of een afspraak. Wanneer het vraagteken boven ligt, heeft de leerling een vraag. De leerkracht zal, wanneer hij zijn ronde maakt, deze leerling hulp bieden.

- Uitgestelde aandacht
Om het zelfstandig werken te bevorderen en om de leerkracht de gelegenheid te geven instructiegroepjes te begeleiden, werken we binnen het Daltononderwijs met "uitgestelde aandacht". Tijdens de momenten van uitgestelde aandacht, mogen de leerlingen de leerkracht niet storen. Als zij een vraag hebben, moeten zij deze zelf oplossen. Zij kunnen hulp vragen aan andere kinderen of kunnen verder gaan met ander werk (en het vraagteken op het zelfstandig werken blokje boven leggen.).
In de kleutergroepen is een knuffel op het bureau van juf of bij juf het teken voor uitgestelde aandacht. De leerkrachten in groep 3 tot en met 8 hebben een vergrote uitvoering van het zelfstandig werken blokje. Een rode kant naar voren, betekent in dit geval dat de leerkracht even niet gestoord kan worden.

Daltonaspecten

Vrijheid/verantwoordelijkheid:

De symbolen geven afspraken weer. Deze afspraken zorgen ervoor dat de grenzen aan de vrijheid duidelijk worden aangegeven. Zo vinden kinderen het soms erg prettig om tijdens hun werk niet gestoord te worden of is het voor de leerkracht belangrijk om ongestoord extra hulp te geven. Binnen bepaalde grenzen benutten de leerlingen hun vrijheid optimaal en zonder elkaar te storen.

De handelingswijzers bevorderen de vrijheid van leerlingen, doordat ze de zelfstandigheid bevorderen.

Zelfstandigheid

Kijkend naar een symbool kan het kind zelfstandig beslissingen nemen, zonder dat dit aan een leerkracht hoeft te worden gevraagd. Met behulp van handelingswijzers kan een leerling onafhankelijk van de hulp van een leerkracht aan het werk en kan hij zelf problemen oplossen.

Samenwerking

Door de symbolen te respecteren, houdt het kind rekening met de ander.

4.4 De taak

Een van de bekendste elementen van Daltononderwijs is de taak. In iedere groep wordt er met taken gewerkt.

Er zit een opbouw in de tijd die dagelijks aan de taak wordt besteed en de periode die hij beslaat, de omvang van de taak en de lesonderdelen op de taak.

Groep 1 en groep 2

In groep 1 en 2 werken we met een klassikaal takenbord. Op dit verrijdbare bord, hangen de foto's van de leerlingen. Achter de foto's staan de diverse werkjes van die week met symbolen aangegeven. Dat kunnen verplichte werkjes en keuzewerkjes zijn, en werkjes die alleen of samen gedaan moeten worden.

Iedere ochtend in de kring, kiezen de kinderen welk werkje ze die dag willen gaan doen. Ze plakken een witte magneet achter hun foto bij het werkje dat ze gekozen hebben. Als het werkje klaar is, verwisselen ze de witte magneet voor een magneet in de dagkleur.

Op de achterkant van het bord staan vervolgens keuzewerkjes aangegeven. Kinderen kiezen zelfstandig een keuzewerk, plakken een magneet op het bord en gaan aan het werk. Op het bord is aangegeven hoeveel kinderen op ieder plek kunnen werken. Is er voor 4 kinderen plek in de huishoek, en hangen er al 4 magneten achter het huishoeksymbool, dan weet een kind dat hij iets anders zal moeten kiezen.

Groep 3

In groep 3 krijgen de kinderen een dagtaak. Deze dagtaken zijn in een weekoverzicht opgenomen. Per dag staan de werkjes voor de kinderen genoteerd. Taal, rekenen en schrijven staan als vaste onderdelen op de taak. Na de kerstvakantie wordt ook spelling opgenomen in de taak. Het spellingwerk kan over meerdere dagen verspreid worden.

Als kinderen klaar zijn met de dagtaak, maken zij soms extra werk. Dit extra werk is specifiek gericht op de capaciteiten van het kind. Als al het werk klaar is, kunnen de kinderen met keuzewerkjes aan de slag.

In groep 3 is er wekelijks een keuze-uur, om er voor te zorgen dat ieder kind ook aan keuzewerk toekomt.